

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 9 Οκτωβρίου 2023
(OR. en)

13517/23

SOC 647
ANTIDISCRIM 168
GENDER 187
JAI 1231
FREMP 265
COHOM 195
EDUC 374

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13167/23

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά σε επαρκή και μη διαχωρισμένη στέγαση και για την αντιμετώπιση του ζητήματος των διαχωρισμένων καταυλισμών

Διαβιβάζονται συνημμένως στις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για το ανωτέρω θέμα, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο EPSCO κατά τη σύνοδο της 9ης Οκτωβρίου 2023.

Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των Ρομά¹ σε επαρκή και μη διαχωρισμένη στέγαση και για την αντιμετώπιση του ζητήματος των διαχωρισμένων καταυλισμών²

Συμπεράσματα του Συμβουλίου

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 10 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ), κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεων της, η Ένωση επιδιώκει να καταπολεμήσει κάθε διάκριση λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.
2. Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαγορεύεται κάθε διάκριση ιδίως λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ:

3. Την οδηγία 2000/43/EK του Συμβουλίου, η οποία θεσπίζει πλαίσιο για την καταπολέμηση διακρίσεων λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής σε ολόκληρη την Ένωση προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση στην ΕΕ όσον αφορά την απασχόληση, την εκπαίδευση, την κοινωνική προστασία (στην οποία περιλαμβάνονται η κοινωνική ασφάλιση και η υγειονομική περίθαλψη), τις κοινωνικές παροχές και την πρόσβαση σε παρεχόμενα αγαθά και υπηρεσίες, μεταξύ των οποίων η στέγαση.

¹ Σε αναγνώριση της ποικιλομορφίας που υφίσταται μεταξύ των Ρομά, ο όρος «Ρομά» χρησιμοποιείται ως γενικός όρος που καλύπτει διάφορες ομάδες καταγωγής Ρομανί, όπως οι Ρομά, οι Σίντι, οι Καλέ, οι Τσιγγάνοι ή Αθίγγανοι, οι Ρομάνικελς και οι Μπογιάνς/Ρουντάρι. Εμπερικλείει επίσης ομάδες όπως οι Ασκάλι, οι Αιγύπτιοι, οι ανατολικές ομάδες (μεταξύ των οποίων οι Ντομ, οι Λομ, οι Ρομ και οι Αμπντάλ) καθώς και πλανόβιους πληθυσμούς, όπως η εθνοτική ομάδα των Ταξιδευτών (Travellers), οι Γιενίς ή πληθυσμούς που χαρακτηρίζονται με τον διοικητικό όρο «Gens du voyage», και ομάδες ατόμων που αυτοπροσδιορίζονται ως «Γύφτοι, Τσιγγάνοι ή Αθίγγανοι» (Gypsies, Tsiganes ή Tziganes), χωρίς να αμφισβητούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των ομάδων.

² Για τον σκοπό των παρόντων συμπερασμάτων του Συμβουλίου, με τον όρο «διαχωρισμένοι καταυλισμοί» νοούνται οι παρακουπόλεις και οι υποτυπώδεις εγκαταστάσεις στέγασης ανεπίσημου και μόνιμου χαρακτήρα, που τελούν υπό φυσική, λειτουργική ή/και κοινωνική απομόνωση και όπου οι αντικειμενικές συνθήκες που σχετίζονται με τη στέγαση, τη φτώχεια και την πρόσβαση σε δικαιώματα και σε δημόσιες υπηρεσίες είναι σε μεγάλο βαθμό υποβαθμισμένες σε σχέση τον υπόλοιπο πληθυσμό.

4. Την απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου³, η οποία αναφέρει ότι ο ρατσισμός και η ξενοφοβία αντίκεινται ευθέως στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών καθώς και του κράτους δικαίου, αρχές στις οποίες θεμελιώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη.
5. Την οδηγία 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, η οποία αναφέρει ότι όλα τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη βελτίωση ή διατήρηση της πρόσβασης στο νερό ανθρώπινης κατανάλωσης για όλους, ιδίως για τις ευάλωτες και τις περιθωριοποιημένες ομάδες.
6. Τη σύσταση του Συμβουλίου για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (2021), όπου τα κράτη μέλη καλούνται να ενισχύσουν τις προσπάθειες για βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ένταξης των Ρομά.
7. Τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και το «Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων» που παρουσίασε η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, η αρχή 19 του πυλώνα αναφέρεται στη στέγαση και τη βοήθεια για τους άστεγους και προβλέπει ότι παρέχεται πρόσβαση σε καλής ποιότητας κοινωνική κατοικία ή στεγαστική βοήθεια σε όσους την έχουν ανάγκη· ότι τα ευάλωτα άτομα έχουν δικαίωμα σε κατάλληλη βοήθεια και προστασία έναντι της έξωσης· και ότι παρέχονται κατάλληλα καταλύματα και υπηρεσίες στους άστεγους, προκειμένου να προαχθεί η κοινωνική τους ένταξη. Η αρχή 20 του πυλώνα αναφέρεται στην πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και ορίζει ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες καλής ποιότητας, στις οποίες περιλαμβάνονται η ύδρευση, η αποχέτευση, η ενέργεια, οι μεταφορές, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και οι ψηφιακές επικοινωνίες και προβλέπει ότι παρέχεται η δυνατότητα υποστήριξης για την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες σε όσους την έχουν ανάγκη.

³ ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 55.

8. Τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με τους Ρομά⁴ και ιδίως το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ (2022).
9. Την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: Σχέδιο δράσης της ΕΕ για την καταπολέμηση του ρατσισμού 2020-2025».
10. Την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά», και ιδίως τον τομεακό στόχο 7: «Αύξηση της πραγματικής ισότιμης πρόσβασης σε επαρκή μη διαχωρισμένη στέγαση και βασικές υπηρεσίες».
11. Την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025», η οποία επισημαίνει ότι οι γυναίκες ενδέχεται να υφίστανται «διακρίσεις λόγω περισσότερων του ενός προσωπικών χαρακτηριστικών τους». Ειδικότερα, οι γυναίκες Ρομά ενδέχεται να υφίστανται διακρίσεις λόγω του φύλου τους καθώς και λόγω της φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής.
12. Τη διακήρυξη της Λισαβόνας για την ευρωπαϊκή πλατφόρμα καταπολέμησης του φαινομένου της αστεγίας, η οποία υπογράφηκε στις 21 Ιουνίου 2021 από τους εκπροσώπους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών και της κοινωνίας των πολιτών, και για την προώθηση πολιτικών που βασίζονται σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση με επίκεντρο τον άνθρωπο και τη στέγαση.
13. Το νομικό πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των μειονοτήτων και τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ιδίως όσον αφορά την προδήλως διακριτική μεταχείριση που συνιστά ο διαχωρισμός των Ρομά.
14. Την Ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, και ιδίως τους ακόλουθους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ): 1 (Μηδενική φτώχεια) 10 (Λιγότερες ανισότητες) και 11 (Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες).

⁴ ΕΕ C 199 Ε της 7.7.2012, σ. 112; ΕΕ C 468 της 15.12.2016, σ. 36· ΕΕ C 449 της 23.12.2020, σ. 2· και ΕΕ C 385 της 22.9.2021, σ. 104.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ:

15. Ως απόρροια της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς και άλλων παραγόντων, όπως η έλλειψη σημαντικών μέτρων πολιτικής ή επενδύσεων, η περιορισμένη διαθεσιμότητα και η κακή ποιότητα κοινωνικής στέγασης, οι διακρίσεις στην αγορά στέγασης και ο διαχωρισμός, τα τελευταία έτη έχει παραμείνει ουσιαστικά αμετάβλητο το χάσμα όσον αφορά την πρόσβαση στη στέγαση μεταξύ ομάδων σε ευάλωτες καταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά, και του υπόλοιπου πληθυσμού σε αρκετά κράτη μέλη.
16. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA) που επικεντρώθηκε σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες, το 52 % των νοικοκυριών Ρομά αντιμετωπίζουν στέρηση στέγασης έναντι 17 % του υπόλοιπου πληθυσμού της ΕΕ. Το 82 % των Ρομά ζουν σε υπερπλήρη νοικοκυριά και το 22 % ζουν σε κατοικίες χωρίς τρεχούμενο νερό έναντι 1,5 % του γενικού πληθυσμού. Το 24 % έχουν υποστεί διακρίσεις ως Ρομά κατά την αναζήτηση στέγης.⁵ Προηγούμενη έρευνα του FRA που πραγματοποιήθηκε σε έξι επιπλέον κράτη μέλη το 2019⁶ κατέδειξε παρόμοιες διαφορές όσον αφορά τη στέρηση στέγασης που βιώνουν οι Ρομά και οι μη Ρομά.
17. Τα δεδομένα συγκεντρώνονται σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις εθνικές συνταγματικές και νομοθετικές επιταγές καθώς και με γνώμονα πολιτικά και δεοντολογικά μελήματα, για τον σκοπό της ανάλυσης των δημόσιων πολιτικών που καταπολεμούν τις ποικίλες μορφές διακρίσεων και άλλα ζητήματα που θίγουν τον πληθυσμό Ρομά, όπως μεταξύ άλλων ο αποκλεισμός από τη στέγαση. Ωστόσο, αυτά τα δεδομένα δεν είναι πάντοτε επαρκώς καθορισμένα ούτε αντικατοπτρίζουν πλήρως την τρέχουσα κατάσταση επιτόπου στα διάφορα κράτη μέλη.

⁵ FRA, *Roma in 10 European Countries (Οι Ρομά σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες)* (2022). (Η έκθεση καλύπτει τα ακόλουθα κράτη μέλη: Βουλγαρία, Ελλάδα, Ισπανία, Ιταλία, Κροατία, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Τσεχία.)

⁶ [FRA, Roma and Travellers in six countries \(2020\)](#) (Οι Ρομά και οι Ταξιδευτές σε έξι χώρες (2020)). (Η έκθεση καλύπτει τα ακόλουθα κράτη μέλη: Βέλγιο, Γαλλία, Ιρλανδία, Κάτω Χώρες και Σουηδία καθώς και το Ηνωμένο Βασίλειο (πρώην κράτος μέλος).

18. Οι αξίες της ΕΕ μπορούν να υπερισχύσουν μόνο σε μια κοινωνία που σέβεται την πολυμορφία, τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα των φύλων, ενώ τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγγυώνται τις αξίες αυτές για όλους τους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά.
19. Η πλήρης και ενεργός συμμετοχή και ένταξη των Ρομά στην κοινωνία και τα μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων αμβλύνουν σε μεγάλο βαθμό τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη στεγαστική τους κατάσταση, καθώς και μεταξύ άλλων τα προβλήματα που απορρέουν από προκαταλήψεις εκ μέρους του υπόλοιπου πληθυσμού. Στο πλαίσιο αυτό, βασική προτεραιότητα αποτελεί η εξασφάλιση ισότιμης και αποτελεσματικής πρόσβασης στην απασχόληση και σε καθολικές υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση και η κατάρτιση, η κοινωνική προστασία και η υγειονομική περίθαλψη.
20. Ο «αντιτσιγγανισμός» είναι μία εξαιρετικά επίμονη μορφή ρατσισμού, που πηγάζει από τον τρόπο με τον οποίο η παραδοσιακή κοινωνία αντιλαμβάνεται και μεταχειρίζεται όσους θεωρούνται «τσιγγάνου» στο πλαίσιο μιας διεργασίας ιστορικής «ετεροποίησης», η οποία βασίζεται σε στερεότυπα και αρνητικές στάσεις που μπορεί ενίοτε να είναι ακούσιες ή ασυνείδητες. Όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν αναγνωρίσει τον αντιτσιγγανισμό ως εμπόδιο για την ένταξη και, συνακόλουθα, τη σημασία της αντιμετώπισής του.⁷
21. Η συνύπαρξη πολλαπλών μορφών διακρίσεων επιτείνει τον αντιτσιγγανισμό, δηλαδή ένα άτομο μπορεί να υφίσταται διακρίσεις λόγω της φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής του και, ταυτόχρονα, λόγω του φύλου, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού του.
22. Ο διαχωρισμός των κοινοτήτων Ρομά ενίοτε επιδεινώνεται λόγω του φαινομένου του «αστικού εξευγενισμού», που μπορεί να προκαλέσει τον εκτοπισμό ατόμων και οικογενειών χαμηλού εισοδήματος από περιοχές όπου η αξία των ακινήτων σημειώνει ανοδική τάση.

⁷ Σύσταση του Συμβουλίου για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (2021), παράγραφος 2.

ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΟΤΙ:

23. Ορισμένοι Ρομά αντιμετωπίζουν δυσκολίες ως προς την πρόσβαση σε επαρκή στέγαση, για λόγους όπως η κοινωνική και οικονομική τρωτότητα ή οι διακρίσεις στην πρόσβαση σε στέγαση, με αποτέλεσμα πολλά μέλη της κοινότητας αυτής να διαμένουν σε υποβαθμισμένες κατοικίες εντός διαχωρισμένων καταυλισμών. Η ποιότητα της στέγασης έχει σημαντικό άμεσο αντίκτυπο στις συνθήκες διαβίωσης, στις ευκαιρίες ζωής, στην πρόσβαση στην εκπαίδευση και στην εν γένει ισότητα ευκαιριών για τους Ρομά, ιδίως για τα παιδιά. Η ισότιμη πρόσβαση σε επαρκή στέγαση αποτελεί προϋπόθεση για την πλήρη απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και για μια αξιοπρεπή ζωή. Κατά την υλοποίηση των πολιτικών στέγασης για τους Ρομά, πρέπει επίσης να τηρείται το σχετικό πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
24. Τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν συχνά οι Ρομά όταν ζητούν πρόσβαση σε επαρκή στέγαση ενισχύουν τον φαύλο κύκλο της διαγενεακής φτώχειας και τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πράγμα που περιορίζει το προσδόκιμο ζωής και εμποδίζει την κοινωνική συνοχή.
25. Παρά τα υφιστάμενα πολιτικά, οικονομικά και νομικά μέσα και τις προσπάθειες που έχουν ήδη καταβληθεί για να αντιμετωπιστούν οι στεγαστικές ανισότητες και η στέρηση στέγασης που βιώνουν οι Ρομά, εξακολουθούν να υφίστανται ανισότητες όσον αφορά την πρόσβαση των Ρομά σε στέγαση σε αρκετά κράτη μέλη. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να εξαλειφθούν αυτές οι ανισότητες και να εξασφαλιστεί η πρόσβαση των κοινοτήτων Ρομά σε επαρκή στέγαση.
26. Τα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ, σε συνδυασμό με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές πηγές χρηματοδότησης, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται κατά περίπτωση προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες στέγασης και να υποστηριχθεί η εξάλειψη του στεγαστικού διαχωρισμού που προέρχεται από τις διακρίσεις ή τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Για την επίτευξη αυτών των στόχων, είναι σημαντικό να δρομολογηθούν και να εφαρμοστούν προγράμματα που θα εστιάζονται στην αντιμετώπιση της ανεπαρκούς στέγασης και σε άλλες κοινωνικές και οικονομικές προκλήσεις που βιώνουν οι Ρομά.
27. Για την επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων απαιτείται στενή συνεργασία μεταξύ των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών, καθένα από τα οποία θα πρέπει να συμβάλει παρέχοντας εμπειρογνωμοσύνη στον τομέα αρμοδιότητάς του, ιδίως σε τοπικό επίπεδο, κατά περίπτωση.

28. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστούν αφενός η διαβούλευση με τα μέλη των κοινοτήτων Ρομά και την κοινωνία των πολιτών που δραστηριοποιείται υπέρ των Ρομά καθώς και αφετέρου η συμμετοχή τους κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών που αποσκοπούν ειδικότερα στην καταπολέμηση του διαχωρισμού και των διακρίσεων σε βάρος των Ρομά όσον αφορά τη στέγαση.
29. Η διακρατική συνεργασία και η αμοιβαία μάθηση είναι ουσιώδεις για τη διαδικασία εξάλειψης του στεγαστικού διαχωρισμού σε βάρος των Ρομά, μεταξύ άλλων προκειμένου να βελτιωθούν οι συνθήκες στέγασης των νομάδων Ρομά στα κράτη μέλη όπου υπάρχουν τέτοιες κοινότητες, καθώς και των μετακινούμενων Ρομά της ΕΕ που αξιοποιούν ευκαιρίες εποχικής ή βραχυπρόθεσμης απασχόλησης.
30. Τα παρόντα συμπεράσματα βασίζονται σε προηγούμενες εργασίες και πολιτικές δεσμεύσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, καθώς και σε εργασίες άλλων αρμόδιων ενδιαφερόμενων μερών, μεταξύ άλλων στα έγγραφα που απαριθμούνται στο παράρτημα.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σύμφωνα με τις εθνικές τους αρμοδιότητες και περιστάσεις:

31. Σύμφωνα με τις αντίστοιχες εθνικές στρατηγικές τους για τους Ρομά, να λάβουν απτά μέτρα για να βελτιωθεί η στεγαστική κατάσταση των Ρομά και να εξλειφθεί ο στεγαστικός διαχωρισμός, όπου υπάρχουν διαχωρισμένοι καταυλισμοί Ρομά. Για τον σκοπό αυτό, διατίθενται διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία, μεταξύ των οποίων το ΕΚΤ+, το ΕΤΠΑ και προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και μέσα και πρωτοβουλίες στο πλαίσιο του NextGenerationEU και του InvestEU. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί αποτελεσματική συμπληρωματικότητα στη χρήση διαφόρων πηγών χρηματοδότησης.

32. Να διαθέσουν επαρκείς χρηματοδοτικούς πόρους για τη δημιουργία, τη διατήρηση ή τη βελτίωση υποδομών, κατά περίπτωση, σε γειτονιές που μειονεκτούν από την άποψη της παροχής βασικών υπηρεσιών όπως μέσα μεταφοράς, ύδρευση και αποχέτευση, συστήματα υπονόμων, ψηφιακά δίκτυα και πρόσβαση σε δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες όπως αποκομιδή απορριμάτων, κέντρα υγείας, σχολεία, φωτισμός, ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο και δίκτυα επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των τηλεφωνικών συνδέσεων και των συνδέσεων στο διαδίκτυο, εξετάζοντας παράλληλα τη δυνατότητα της χρήσης καινοτόμων, ψηφιακών και πράσινων τεχνολογιών. Όλες οι παρεμβάσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από ενεργητικά μέτρα για την εξάλειψη του διαχωρισμού.
33. Σε περίπτωση που οι Ρομά αντιμετωπίζουν δυσκολίες όταν προσπαθούν να επωφεληθούν από πολιτικές καθολικής στέγασης, να εφαρμόσουν πρωτοβουλίες στέγασης για τις ευάλωτες κοινότητες Ρομά καθώς και για άλλες ευάλωτες κοινότητες, και να προβλέψουν διασφαλίσεις και κριτήρια συμπεριληπτικότητας στις εθνικές στρατηγικές ένταξης των Ρομά.
34. Να παρέχουν ενημέρωση και επιμόρφωση σχετικά με την ίση μεταχείριση και την καταπολέμηση του αντισιγγανισμού και των διακρίσεων προς το αρμόδιο προσωπικό στις υπηρεσίες στέγασης και σε άλλους τομείς όπως κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες εκπαίδευσης, απασχόλησης και υγείας, καθώς και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης.
35. Να διασφαλίσουν τη συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των οικογενειών που ζουν σε προβληματικούς καταυλισμούς. Να συνεχίσουν το έργο αυτό σε στενή συνεργασία με την ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών των Ρομά και παράλληλα να διασφαλίσουν τη συμμετοχή των Ρομά στη λήψη αποφάσεων σε όλα τα διοικητικά και κυβερνητικά επίπεδα, με βάση την ίση μεταχείριση, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη σημασία της συμμετοχής των νέων Ρομά και των γυναικών Ρομά στη χάραξη πολιτικής.
36. Να εντοπίσουν τους διαθέσιμους ενωσιακούς, εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς χρηματοδοτικούς πόρους για να υποστηριχθεί η εξάλειψη του στεγαστικού διαχωρισμού που υφίστανται οι Ρομά.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, σε στενή συνεργασία και σύμφωνα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους και τις εθνικές περιστάσεις:

37. Να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν τη δέσμη δεικτών του στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για τους Ρομά⁸ και να επιδιώκουν την εκπλήρωση των στόχων σε επίπεδο ΕΕ που καθορίζονται στο πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, ποσοτικών ή/και ποιοτικών στόχων στα εθνικά στρατηγικά πλαίσια για τους Ρομά. Οι δείκτες μπορούν να αναλύονται, μεταξύ άλλων, ανά φύλο, ηλικία και κατάσταση εξάρτησης ή αναπηρία, μεταξύ άλλων κριτηρίων, και να καθορίζονται από κοινού με τους αρμόδιους φορείς, συμπεριλαμβανομένων των εκπροσώπων των Ρομά, προκειμένου να συμβάλλουν στη συστηματική παρακολούθηση της εφαρμογής των εθνικών στρατηγικών πλαισίων για τους Ρομά και στην εξάλειψη του στεγαστικού διαχωρισμού που υφίστανται οι Ρομά.
38. Να στηρίζουν και να ενδυναμώνουν την κοινωνία των πολιτών των Ρομά όσον αφορά την πρόσβαση σε ενωσιακούς, εθνικούς, περιφερειακούς και τοπικούς χρηματοδοτικούς πόρους επί ίσοις όροις με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, ώστε να ενισχυθούν οι δομές εκπροσώπησης της καθώς και η ικανότητά της να συμμετέχει ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, υπό συνθήκες ίσης μεταχείρισης, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στη σημασία της συμμετοχής των νέων Ρομά και των γυναικών Ρομά στη χάραξη πολιτικής.
39. Να εξασφαλίσουν, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, την αποτελεσματική παρακολούθηση των προγραμμάτων δαπανών και των μέσων που αποσκοπούν στην προώθηση της εξάλειψης του διαχωρισμού των κοινοτήτων Ρομά.
40. Να υποστηρίξουν την αποτελεσματική λειτουργία των εθνικών σημείων επαφής για τους Ρομά και τη συμμετοχή τους στη χάραξη πολιτικής σε όλα τα επίπεδα, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τη στέγαση.

⁸ Βλ. τη σύσταση του Συμβουλίου για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (2021), παράγραφος 38 και την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά» (2020), παράρτημα 2.

ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:

41. Να στηρίξει τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να επιλύσουν το πρόβλημα του στεγαστικού διαχωρισμού και της στέρησης στέγασης, όπου υφίστανται, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (2021) και, κατά περίπτωση, να λάβει υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ καθώς και το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά για τη δεκαετία 2020-2030, μεταξύ άλλων εξετάζοντας και υποστηρίζοντας δεόντως τη χρήση ενωσιακών πόρων που επενδύονται σε έργα στέγασης και υποδομών.
42. Να προωθήσει συγκεκριμένες δράσεις για τη διασφάλιση αποτελεσματικής και πραγματικής πρόσβασης των Ρομά σε μη διαχωρισμένη στέγαση, υιοθετώντας μια προσέγγιση που θα αναγνωρίζει ότι ένα άτομο μπορεί να υφίσταται διακρίσεις λόγω φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής και, ταυτόχρονα, λόγω φύλου, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού, και δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στους νέους και τα παιδιά καθώς και στα θύματα κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών καθώς και της εμπορίας ανθρώπων.
43. Να προωθήσει τη διακρατική συνεργασία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών.

Έγγραφα αναφοράς

1. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (23-24 Ιουνίου 2011) EUCO 23/1/11 REV 1, σ. 13

2. Νομοθεσία της ΕΕ

Οδηγία 2000/43/ΕΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουνίου 2000, περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης προσώπων ασχέτως φυλετικής ή εθνοτικής τους καταγωγής (ΕΕ L 180 της 19.7.2000, σ. 22)

Οδηγία 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 435 της 23.12.2020, σ. 1.)

Απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 28ης Νοεμβρίου 2008 για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου. (ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 55)

3. Συμβούλιο

Σύσταση του Συμβουλίου για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (ΕΕ C 93 της 19.3.2021, σ. 1)

4. Επιτροπή

Ανακοίνωση «Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά» [COM(2020) 620 final]

Παράρτημα II της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο – Δέσμη δεικτών

Ανακοίνωση «Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025» (6678/20)

5. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την κατάσταση των Ρομά που ζουν σε καταυλισμούς στην ΕΕ (2022/2662(RSP))

6. Επιτροπή των Περιφερειών

Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα: Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά, 2021

7. Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA)

Roma in Ten European Countries (Οι Ρομά σε δέκα ευρωπαϊκές χώρες), 2022

Roma and Travellers in six countries (Οι Ρομά και οι Ταξιδευτές σε έξι χώρες), 2020

8. Διάφορα

Διακήρυξη της Λισαβόνας για την ευρωπαϊκή πλατφόρμα καταπολέμησης του φαινομένου της αστεγίας (21 Ιουνίου 2021)

Υπόθεση Oršuš κλπ. κατά Κροατίας Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ)

Τελική έκθεση του κ. Alvaro Gil-Robles σχετικά με την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ρομά, των Σίντι και των Πλανόβιων στην Ευρώπη (15 Φεβρουαρίου 2006)

Άρθρο 26 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα

Άρθρο 1 της Διεθνούς Σύμβασης για την κατάργηση πάσης μορφής φυλετικών διακρίσεων

Άρθρα 28 και 30 της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού

Διακήρυξη για τα δικαιώματα των ατόμων που ανήκουν σε εθνικές ή εθνοτικές, θρησκευτικές και γλωσσικές μειονότητες

Άρθρα 1 και 3 της σύμβασης κατά των διακρίσεων στην εκπαίδευση, της 14ης Δεκεμβρίου 1960

Δήλωση της Ευρωπαϊκής ομοσπονδίας εθνικών οργανώσεων που εργάζονται με τους αστέγους (FEANTSA) με τίτλο «The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult (Η στεγαστική κατάσταση των Ρομά στην ΕΕ παραμένει δύσκολη)»

9. Συμβούλιο της Ευρώπης

Σύσταση αριθ. R (2000) 4 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εκπαίδευση των παιδιών Ρομά/τσιγγάνων στην Ευρώπη (υιοθετήθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 2000) και το παράρτημά της

Σύσταση CM/Rec (2009) 4 της Επιτροπής Υπουργών προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εκπαίδευση των Ρομά και των Ταξιδευτών στην Ευρώπη (υιοθετήθηκε στις 17 Ιουνίου 2009)

Σύσταση αριθ. 1203 (1993) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τους τσιγγάνους στην Ευρώπη

Σύσταση αριθ. 1557 (2002) της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη νομική κατάσταση των Ρομά στην Ευρώπη